
Analiza ocupării populației în România

Cristian Marius RĂDUȚ PhD Student (radutmc@gmail.com)
Bucharest University of Economic Studies

Abstract

Prezentul articol abordează problematica șomajului, generată de criza sanitară și susținută mai apoi pe perioada crizei economio-financiară. Este necesar ca forța de muncă disponibilă pe piața muncii să fie recrutată în domenii importante ale economiei naționale și să se evite pe cât posibil exportul de forță de muncă, în acest fel se cer realizate o serie de cursuri de reconversie profesională. Având în vedere că populația este indemnizată pe perioada șomajului o perioadă limitată de timp, este important să se evite pe cât posibil șomajul de lungă durată, existând riscul ca o parte din cei aflați în această situație să experimenteze o posibilă tendință de dezagajare a căutării active a unui loc de muncă. Totodată, este importantă limitarea șomajului, având în vedere efectele negative transferate pe indicatorul economic, Produs Intern Brut, reducerea populației ocupate are consecință reducerea veniturilor bugetare și implicit diminuarea sumelor ce ar putea fi folosite în investiții.

Cuvinte cheie: șomaj, piața muncii, indicatori, crize, economie.

Clasificarea JEL: J21, J24

Introducere

Odată cu apariția datelor referitoare la ocuparea populației în anul 2021, descreșterea psihozei create de criza sanitară și revenirea treptată a populației la vechiul mod de viață, se cerea analizată industria HoReCa, grav afectată de criza sanitară și restricțiile de mișcare.

În acest articol se încearcă prezentarea situației existente în domeniul ocupării și șomajului în anul 2021, o scurtă prezentare a tendințelor din ultimii ani și o analiză a modului cum a evoluat ocuparea în domeniul turismului.

În anul 2021 populația activă cu vârstă între 20 și 64 de ani din România număra aproximativ 8,214 milioane persoane dintre acestea aproximativ 459 mii erau șomeri. Acest lucru ne sugerează că rata de ocupare în anul 2021, a populației active cu vârstă între 20 și 64 de ani era de 67,1%, în creștere cu 1,9 puncte procentuale, comparativ cu anul 2020.

Literature review

Anghelache, Cioacă și Grigorescu (2020) au realizat un studiu care a evidențiat efectele negative ale creșterii șomajului în criza Covid 19. Cai și Stoyanov (2016) abordează tema diferențelor demografice între state, în timp

ce Chéron, Hairault și Langot (2013) au analizat ciclul de viață al agajatului sub aspectul locurilor de muncă disponibile. Klein și Ventura (2009) au realizat corelații între productivitate și mobilitatea forței de muncă. Pe de altă parte Maestas, Mullen și Powell (2016) abordează tema îmbătrânirii populației și efectele asupra productivității și pieței muncii. Oster, Shoulson și Dorsey (2013) pun accentul pe relația dintre investițiile în sănătate, speranța de viață și capitalul uman. Rossi-Hansberh, E. și Wright, M.L.J. (2007) studiază creșterea economică sub aspectul forței de muncă și structurii populației. Moscarini și Postei Vinay (2012) au fost interesați să observe comportamentul angajatorilor în perioade de șomaj și care este aportul la crearea de noi locuri de muncă în funcție de dimensiunea companiilor. Hili, Lahmandi-Ayed și Lasram (2016) au studiat efectele globalizării asupra forței de muncă, în timp ce Mortensen și Pissarides (2011) au pus accentul pe teoria șomajului. Barbu, Popescu și Radu(2022) au identificat principalele tendințe ale șomajului și inflației în crizele sanitare și economico-financiare. Anghel, Iacob și Radu(2021) au analizat perspectivele modului de ocupare, iar studiul asupra evoluției șomajului în anul 2021 a fost realizat de către Anghelache și Anghel(2022).

Precizări metodologice, date, rezultate și discuții

Datele utilizate au fost extrase din sursele publice ale Institutului Național de Statistică și sunt fundamentate pe Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO), respectând *Regulamentul (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 octombrie 2019* de stabilire a unui cadru comun pentru statisticile europene referitoare la persoane și gospodării, bazate pe datele la nivel individual colectate din eșantioane și *Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2240 al Comisiei din 16 decembrie 2019* de specificare a aspectelor tehnice ale setului de date, de stabilire a formatelor tehnice pentru transmiterea informațiilor și de specificare a modalităților detaliate și a conținutului rapoartelor de calitate privind organizarea unei anchete prin sondaj în domeniul forței de muncă.

Populația activă este definită ca fiind suma tuturor persoanelor care pot furniza forță de muncă în timpul perioadei de referință, include populația ocupată cu producția bunurilor și serviciilor, inclusiv șomerii.

Ratele de activitate pe grupe de vârstă reprezintă raportul între populația activă și cea totală de o anumită vârstă.

Persoanele care au o vârstă cuprinsă între 15-89 de ani, care au lucrat cel puțin o ora contra plată pentru obținerea unui profit sau colaboratorii întreprinderilor familiale, persoanele care au un loc de muncă dar au fost temporar absente din cauza concediilor de odihnă, medicale, paternitate sau maternitate, cele aflate la cursuri de formare profesională și altele, persoanele

care produc bunuri agricole destinate vânzării în cea mai mare parte, reprezintă populația ocupată.

În funcție de statutul profesional regăsim salariații, patronii, lucrătorii familiali neremunerați și lucrătorii pe cont propriu. Patronul este cel care realizează activități în unitatea economică deținută de acesta. Salariatul este persoana care prestează activități în baza unui contract de muncă în societăți economice sau societăți sociale sau la persoane particulare în schimbul unei plăți sub formă de bani, în natură sau comision.

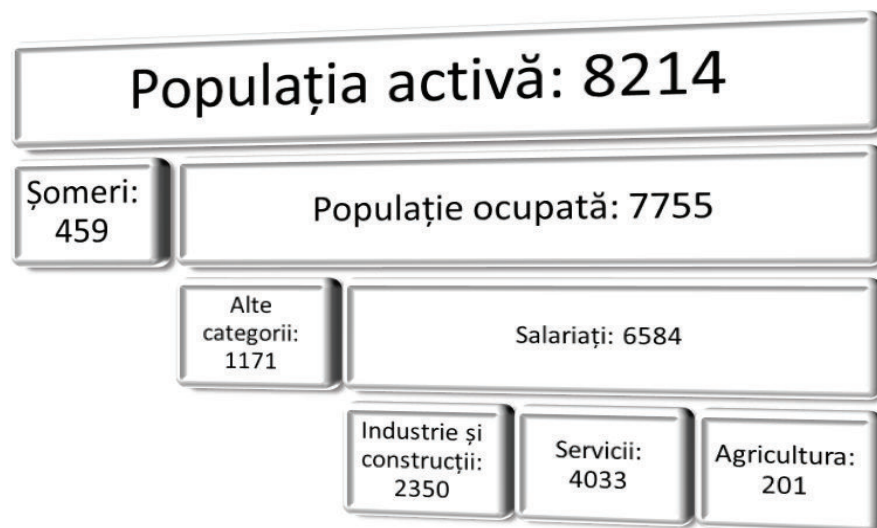
Rata de ocupare reprezintă, la fel ca rata de activitate, un raport, de data aceasta număratorul este ponderea populației ocupate dintr-o anumită grupă de vârstă, numitorul rămânând neschimbat, respectiv populația totală din aceeași grupă de vârstă.

Șomerii sunt cuprinși în intervalul de vârstă 15-74 de ani, nu sunt persoane ocupate și erau disponibile să muncească, cautau activ un loc de muncă remunerat sau au identificat un loc de muncă dar urmează să înceapă activitatea în cel mult 3 luni de la sfârșitul perioadei de referință.

Rata șomajului reprezintă raportul între numărul total al șomerilor și populația activă.

Categorii de populație în anul 2021 – mii persoane

Graficul nr. 1

Sursa: <https://insse.ro/>

Din graficul anterior observăm structura populației active din România în anul 2021, alte categorii reprezentând patronii, lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii familiali neremunerați.

Rata de ocupare în rândul populației cu drept de muncă (15-64 ani) este de 61,7% cu 1,7 puncte procentuale. Continuă să fie mai mare în rândul bărbaților (71,1%) față de femei (52,5%). Mediul de rezidență joacă un rol mai puțin important ca sexul, astfel rata de ocupare a fost în mediul urban mai mare (67,2%) față de mediul rural (55,5%).

Rata de ocupare în rândul tinerilor (15-24 de ani) a fost în anul 2021 de 21,2%, la polul opus cea a persoanelor vârstnice (55-64 de ani) a atins 43,8%.

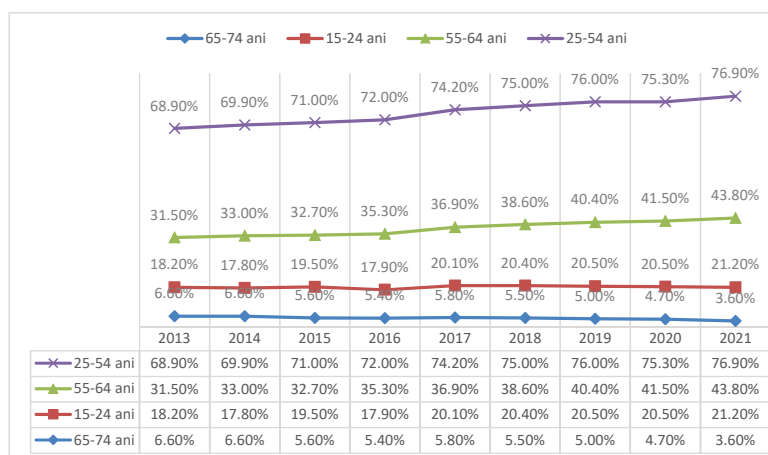
Nivelul ridicat al studiilor atrage o ocupare mai bună, astfel absolvenții învățământului superior erau ocupați în proporție de 80,1%, cei cu studii medii 54,1%, iar cei cu nivel scăzut de educație în proporție de 20,9%.

Numărul total al salariaților a crescut cu 89.000 persoane și reprezintă 84,9% din populația ocupată. Repartiția populației în funcție de forma de proprietate arată o concentrare a sectorului public de 17,4% față de 81,7% în sectorul privat.

Cei mai mulți angajați lucrau în servicii (55,3%), industrie (32,9%) și agricultură (11,8%) iar cele mai întâlnite profesii erau de muncitor calificat (18,3%), specialiști în diverse domenii de activitate (17,5%), respectiv lucrători în domeniul serviciilor (17,4%).

Rata de ocupare pe grupe de vârstă

Graficul nr. 2

Sursa: <https://insse.ro/>

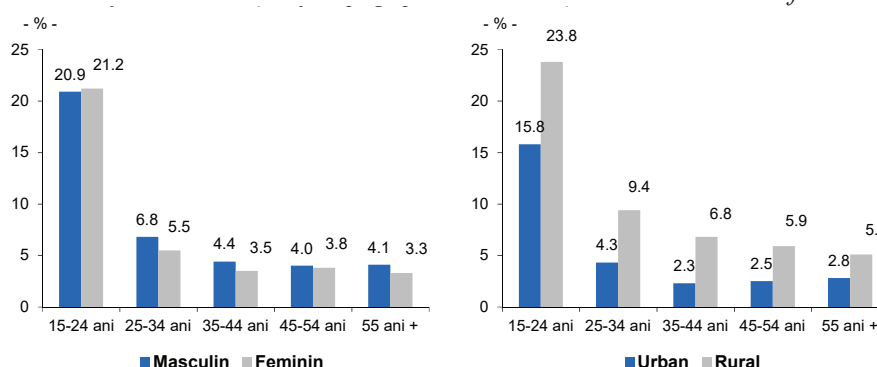
Observăm din graficul anterior o tendință de creștere intervalele de vârstă până în 64 de ani și părăsirea pieței muncii de către seniorii cu vârstă peste 65 de ani, o posibilă explicație pentru ultimii ani ar putea fi și vulnerabilitatea acestora în fața virusului SARS-CoV-2.

Rata de ocupare în rândul persoanelor de 25 de ani până la 54 de ani se situează la cea mai mare distanță de următorul interval și este mai degrabă în legătură cu nivelul studiilor, tinerii finalizând studiile în jurul vârstei de 23-25 de ani.

Rata șomajului în anul 2021 a înregistrat valoarea de 5,6%, în scădere cu 0,5 puncte procentuale. Pe sexe, diferența între ratele șomajului în rândul bărbaților și femeilor era de un punct procentual (6% la bărbați și 5% la femei). Rata șomajului în mediul rural atingea 8,6% și în mediul urban 3,4%.

Rata șomajului pe grupe de vârstă, sexe și medii – 2021

Graficul nr. 3

Sursa: <https://insse.ro/>

Rata șomajului în rândul absolvenților învățământului scăzut și mediu a înregistrat valori de 13,6%, respectiv 5,1%. La polul opus s-au situat absolvenții de studii superioare cu o rată a șomajului de 2,1%. Rata șomajului de lungă durată a fost de 2% și reprezintă 36,6% din totalul șomerilor.

Incidența șomajului în rândul tinerilor până în 24 de ani se menține la un nivel ridicat de 11% și mai mult de jumătate (52,3%) reprezintă șomaj de lungă durată.

Date statistice utilizate în determinarea ecuației de regresie

Tabelul nr. 1

An	Numărul total al angajaților din turism	Numărul bărbaților angajați în turism	Rata șomajului (Z_i)
2000	82210	27778	10,50%
2001	64996	23202	8,80%
2002	73754	26236	8,40%
2003	81001	30322	7,40%
2004	87322	31992	6,30%
2005	91835	33662	5,90%
2006	97985	36639	5,20%
2007	115240	44502	4,00%
2008	122234	46046	4,40%
2009	121610	45768	7,80%
2010	111585	40784	7,00%
2011	119334	46382	5,20%
2012	131163	52692	5,40%
2013	138041	54135	5,70%
2014	145059	56066	5,40%
2015	158321	62116	5,00%
2016	176024	69336	4,80%
2017	189582	73592	4,00%
2018	195249	77875	3,30%
2019	202456	79028	2,90%
2020	184283	71134	3,40%

Sursa: <https://insse.ro/>

Pe baza numărului angajaților am determinat ponderea angajaților de sex masculin în turism (Notată cu Y_i) și apoi am definit ecuația modelului unifactorial, ca mai apoi să îl scriu în forma sa matematică și sub formă de matrice, astfel:

$$Y_i = f(Z_i) + \varepsilon_i$$

$$Y_i = b_0 + b_1 \times Z_i + \varepsilon_i$$

$$\begin{pmatrix} Y_1 \\ Y_2 \\ \vdots \\ Y_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & Z_1 \\ 1 & Z_2 \\ \vdots & \vdots \\ 1 & Z_n \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} b_0 \\ b_1 \\ \vdots \\ b_n \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \vdots \\ \varepsilon_n \end{pmatrix}$$

Datele au fost prelucrate cu ajutorul programului Eviews, care m-a ajutat să formulez ecuația de regresie cu o variabilă dependentă Y_i și o variabilă independentă și anume Z_i .

Rezultate Eviews

Tabelul nr. 2

Dependent Variable: Y_i
 Method: Least Squares
 Sample: 2000 2020
 Included observations: 21

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
b_0	0.417641	0.106899	-6.313338	0.0000
Z_i	-0.674892	0.006484	64.41516	0.0000
R-squared	0.677190	Mean dependent var		0.378819
Adjusted R-squared	0.660201	S.D. dependent var		0.016156
S.E. of regression	0.009418	Akaike info criterion		-6.402077
Sum squared resid	0.001685	Schwarz criterion		-6.302599
Log likelihood	69.22181	Hannan-Quinn criter.		-6.380488
F-statistic	39.85824	Durbin-Watson stat		1.212228
Prob(F-statistic)	0.000005			

Sursa: *Prelucrare program Eviews*

Pe baza rezultatelor, ecuația de regresie a fost generată de următoarea formă:

$$Y_i = 0.417641 - 0.674892 \times Z_i$$

Având în vedere valorile de 67,71%, respectiv 66,02% ale testelor R^2 , respectiv R^2 – ajustat, am putea identifica alte variabile care să ridice pragul de reprezentativitate ceva mai sus, atins în prezentul model. Ecuația ne arată o legătură inversă între rata de ocupare a angajaților de sex masculin în turism și rata șomajului, astfel dacă de-a lungul timpului dacă șomajul a scăzut, numărul angajaților de sex masculin în turism a crescut, recuperând chiar 5 puncte procentuale față de angajații de sex feminin. Asta ne sugerează că angajații de sex masculin încep să contribuie într-o proporție din ce în ce mai mare în cifra de afaceri din turism.

Testul F-statistic și Prob (F-statistic) semnaleză corectitudinea modelului ce utilizează variabila dependentă rata de ocuparea a angajaților de sex masculin în turism și variabila factorială rata șomajului.

Concluzii

În primul rând aş vrea să atrag atenția asupra lipsei sau nivelului scăzut de reconversie profesională, există locuri de muncă locuri de muncă care nu sunt ocupate din cauza lipsei de corelare între oferta pieței muncii și deprinderile profesionale ale șomerilor.

Pe fondul creșterilor indicelui armonizat al prețurilor de consum, al inflației în general, o serie de persoane ar putea părăsi piața muncii în cautarea unui trai mai bun în alte țări. Alături de șomajul de lungă durată și numărul persoanelor care nu mai sunt indemnizate, dar care nu au reușit să identifice un nou loc de muncă, conform pregătirii profesionale, am putea asista la o degradare tot mai mare a nivelului de trai în rândul acestor persoane, existând riscul de dezangajare din cautarea unui loc de muncă.

Chiar dacă la nivelul turismului numărul angajaților de sex masculin este în continuă creștere, nu reprezintă o consecință a investițiilor în domeniu ci mai degrabă un efect crizei sanitare, care a făcut domeniul destul de puțin atractiv vechilor angajați care s-au confruntat cu șomaj tehnic și care nu s-au întors de frica unor noi restricții.

Este foarte important ca în viitorul nu foarte îndepărtat să fie furnizate posibilități de angajare și de reconversie profesională la un nivel ridicat, existând riscul unui proces imigraționist de proporții având în vedere fuxul de refugiați din Ucraina și creșterea importului de forță de muncă din țările asiatice.

Dacă criza sanitară începe să nu ne preocupe ca în cazul anilor anteriori, criza economico-financiară abia își face simțite efectele, pe lângă inflație de două cifre ne putem confrunta și cu o menținere a lichidărilor de societăți comerciale care în consecință o să genereze șomaj și având în vedere spațiul fiscal redus să nu ne trezim cu o dificultate de finanțare a șomerilor indemnizați.

Bibliografie:

1. Anghel, M.G., Iacob, S.V., Radu, I. (2021) Analiza evoluției populației, a modului de ocupare și perspective, *Romanian Statistical Review, Supplement*, 4, 126-143,
2. Anghelache, C., Anghel, M.G. (2022) Evoluția șomajului în formă ajustată sezonier în anul 2021, *Romanian Statistical Review, Supplement*, 1, 68-75
3. Anghelache, C., Cioacă, S.I., Grigorescu, D.L. (2020) Analiza evoluției șomajului în România în condițiile crizei sanitare și economico-financiare. Efectele asupra creșterii economice, *Romanian Statistical Review, Supplement*, 9, 3-17
4. Barbu, C.M., Popescu, A.M., Radu, I. (2022) Evoluția ratei șomajului și a ratei inflației sub efectul crizei sanitare și economico-financiare, *Romanian Statistical Review, Supplement*, 1, 118-129
5. Cai, J., Stoyanov, A. (2016) Population aging and comparative advantage. *Journal of International Economics*, 102, 1-21
6. Chéron, A., Hairault, J.O., Langot, F. (2013) Life-Cycle Equilibrium Unemployment. *Journal of Labor Economics*, 31 (4), 843-882

-
7. Hili, A., Lahmandi-Ayed, R., Lasram, H. (2016). Differentiation, labor market and globalization. *The Journal of International Trade & Economic Development*, 25 (6), 809-833
 8. Klein, P., Ventura, G. (2009) Productivity differences and the dynamic effects of labor movements. *Journal of Monetary Economics*, 56 (8), 1059–1073
 9. Maestas, N., Mullen, K., Powell, D. (2016) The effect of population ageing on economic growth, the labor force and productivity. *National Bureau Of Economic Research, Cambridge, Working Paper no. 22452*
 10. Mortensen, D., Pissarides, C. (2011) Job Creation and Job Destruction in the Theory of Unemployment. *Economic Policy*, 1, 1-19
 11. Moscarini, G., Postei-Vinay, F. (2012) The Contribution of Large and Small Employers to Job Creation at Times of High and Low Unemployment. *American Economic Review*, 102 (6), 2509-2539
 12. Oster, E., Shoulson, I., Dorsey, E. (2013) Limited Life Expectancy, Human Capital and Health Investments. *American Economic Review*, 103 (5), pp1977–2002.
 13. Rossi-Hansberh, E. si Wright, M.L.J. (2007) Urban Structure and Growth. *Review Economic Studies*, 74, 597–624
 14. www.insse.ro – official site of the National Institute of Statistics of Romania